

Вигівська І.М., к.е.н., доц.,
Бондар Н.В., магістрант,
Фещенко А.І., магістрант
Житомирський державний технологічний університет

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В ІТ-КОМПАНІЯХ: ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ

На сьогодні будь-яке підприємство функціонує в сучасних умовах господарювання не може обійтися без комп'ютера та відповідного програмного забезпечення. Саме для розробки програмного забезпечення, як одного з видів готового продукту, і функціонують ІТ-компанії. Їх діяльність безпосередньо пов'язана зі сферою інформаційних технологій та програмування.

Інформаційні технології – це цілеспрямована організована сукупність інформаційних процесів з використанням засобів обчислювальної техніки, що забезпечують високу швидкість обробки даних, швидкий пошук інформації, доступ до джерел інформації незалежно від місця їх розташування [1].

Отже, розглянемо основні організаційні засади бухгалтерського обліку в ІТ-компаніях, а саме – як правильно відобразити в обліку основну діяльність даних компаній.

Предметом діяльності ІТ-компаній може бути створення програм або веб-сайтів, консультації з питань інформації, діяльність із керування комп'ютерним устаткуванням або інша діяльність у сфері інформаційних технологій і комп'ютерних систем. ІТ-компанії можуть надавати послуги, за якими неможливо зазначити навіть загальний обсяг робіт. Наприклад, супровід експлуатації програмного забезпечення протягом певного терміну або регулярне технічне обслуговування необхідне для підтримки роботи комп'ютерної програми в додатному для користування стані тощо.

Враховуючи специфіку послуг даних компаній деколи неможливо вирахувати обсяг послуги (її витратну частину), що була фактично надана на конкретну дату.

Бухгалтерський облік витрат на створення продукту та надання послуг ІТ-компанією здійснюються згідно норм національних ПСБО, зокрема ПСБО 16 «Витрати». Принциповим для організації обліку є обрання способу калькулювання витрат (методу обліку витрат).

ІТ-компанія може здійснювати розробку програмного забезпечення для подальшого продажу права на його використання або продажурозтиражованих копій. Можливість визнання створеної комп'ютерної програми нематеріальним активом не залежить від реєстрації прав інтелектуальної власності на неї. Авторське право на програмний продукт виникає з самого факту його і не потребує обов'язкової державної реєстрації.

Відповідно до Закону України «Про авторське право» комп'ютерна програма є об'єктом авторського права і визначається ним, як набір інструкцій у вигляді слів, цифр, кодів, схем, символів чи у будь-якому іншому вигляді, виражених у формі придатній для зчитування комп'ютером, які приводять його у дію для досягнення певної мети або результату [2].

ІТ-компанія може надавати право використання копії програми за функціональним призначенням, у тому числі каналами Інтернет, за ліцензійним договором, або продавати розтиражовані її копії тільки для функціонального використання або надавати майнові права на використання об'єкта права інтелектуальної власності, які не обмежені функціональним призначенням такої продукції та її відтворення не обмежене кількістю копій, необхідних для такого використання, без права їх відчуження [3].

Отже, бухгалтерський облік в ІТ-компанії має ряд специфічних ознак, що безпосередньо впливає на особливості організації бухгалтерського обліку. До кожного об'єкту обліку в ІТ-сфері – програма, алгоритм, дизайн, послуга, супровід, консультація, тестування тощо – потрібний окремий організаційний та методичний підхід (критерії ідентифікації як об'єктів обліку, стаття та обсяги витрат, об'єкти витрат, метод калькулювання, метод обліку витрат та інше). Тому перспективами подальших досліджень є вивчення об'єктів витрат в ІТ-компаніях та встановлення особливостей калькулювання собівартості таких об'єктів, що дозволить керівництву фірм максимально достовірно встановити рентабельність своїх продуктів, скоригувати відхилення доходних та витратних статей бюджетів, обрати найоптимальніші для ІТ-сфери методи бухгалтерського обліку.

Список використаної літератури:

1. Закон про Національну програму інформатизації – Закон України від 04.02.98р. №74/98 «Про Національну програму інформатизації».
2. Закон про авторське право – Закон України від 23.12.93р. №3792-ХІІ «Про авторське право і суміжні права».
3. Воляннюк І. Особливості бухобліку в ІТ-компаніях [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua/uk/publication/100004441-osoblivosti-bukhobliku-v-it-kompaniyakh>